

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716206152
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8716206152.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: E.. E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, XXX XX H., právne zastúpený: Hudzík & Partners s. r. o., so sídlom Mnoheľova 830/15, 058 01 Poprad, IČO: 47 251 654, proti žalovanému: F. W. H. so sídlom D. X/C, XXX XX T., O.: XX XXX XXX, právne zastúpený: CLS Čavojský & Partners, s. r. o., so sídlom Zochova 6/8, 811 03 Bratislava, IČO: 36 854 972, v konaní o plnenie zmluvného poistenia vo výške 10 974,36 Eur, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 18C/88/2016 -300 zo dňa 29.04.2021, takto

rozhodol:

I. Mení uznesenie súdu prvej inštancie tak, že priznáva žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 50% s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

II. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) v konaní o plnenie zmluvného poistenia vo výške 10.974,36 Eur rozhodol tak, že priznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 251, § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku(ďalej len „CSP“).

3. Skonštatoval, že na prvoinštančnom súde sa viedlo konanie o zaplatenie 10.974,36 Eur s prísl. pod č. k. 18C/88/2016 -213 zo dňa 09.04.2019, ktorým žalobu zamietol a nepriznal stranám náhradu trov konania. Voči II. výroku rozsudku podal žalovaný odvolanie a Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením č. k. 5Co/133/2019 -277 zo dňa 08.12.2020 zrušil rozsudok prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Podaním zo dňa 15.03.2021 právny zástupca žalobcu oznámil súdu prvej inštancie, že u žalobcu došlo zo strany J. H. k zisteniu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % od 27.04.2020 a vzhľadom na zdravotný stav menovaného, ktorý bol posúdený nezávislým posudkovým lekárom, sú dôvody na použitie ustanovenia § 257 CSP. Nárok si žalobca uplatňoval v dobrej viere, že ochorenie a následná operácia je krytá poistnou zmluvou. Zdravotný stav žalobcu sa nezlepšil a práve naopak bol uznaný za čiastočne invalidného. Priznanie trov konania by znamenalo neprimeranú tvrdosť a odporovalo by to dobrým mravom.

5. Písomným vyjadrením zo dňa 06.04.2021 právny zástupca žalovaného poukázal na to, že samotná skutočnosť, že u žalobcu v roku 2020 došlo k posudzovaniu jeho zdravotného stavu a schopností vykonávať zárobkovú činnosť J. bez ďalšieho nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, ktorým by

súdu poskytol priestor na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, ktoré nemožno uplatňovať kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách. V prejednávanej veci nebola preukázaná existencia akejkoľvek výnimočnej okolnosti ako ani existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali vybočenie zo všeobecného pravidla o povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane sporu neúspešnou stranou. Žalobca v konaní nepreukázal, že by mu jeho sociálna situácia neumožňovala nahradiť protistrane trovy konania. Žalobca si v konaní uplatňoval nárok, ktorý mu od počiatku neprináležal z dôvodu absencie právneho titulu a žiadal, aby mu bol priznaný v rozsahu 100 %.

6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nebol dôvod na aplikáciu § 257 CSP, nakoľko žalovaný bol v konaní úspešný a žalobca ako neúspešný nepreukázal výnimočnosť okolností a existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa ako ani to, že by mu jeho sociálna situácia neumožňovala nahradiť trovy konania protistrane, a preto priznal žalobcovi ako úspešnému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Svoje odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP Namietal, že povinnosťou súdu je dostatočným a presvedčivým spôsobom odôvodniť skúmanie existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré podľa žalobcu od počiatku existujú a ich základ možno oprieť o preukázaný zdravotný stav žalobcu, ktoré s poukazom na preukázaný pokles schopností vykonávať zárobkovú činnosť o 50%, ktorá sa preukázateľne prejavila o niečo neskôr a priznanie náhrady trov konania v rozsahu 100 %, bolo aj v rozpore s dobrými mravmi. Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie nevzal do úvahy uplatnenie legitímneho práva žalobcu, spojené s nepriaznivým zdravotným stavom. Poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorého čl. 46 ods. 1 Ústavy SR sa vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné - IV. ÚS 14/07, III. ÚS 107/07, I. ÚS 243/07a iné. Navrhol nepriznať žiadnej zo strán náhradu trov konania vrátane toho odvolacieho.

8. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že to bol žalobca, kto tento súdny spor inicioval, žalovaný sa v ňom iba účinne bránil, hoci od počiatku vedel, že mu nesvedčí právny nárok na požadované poistné plnenie, v dôsledku čoho bola jeho žaloba v celom rozsahu zamietnutá, je jeho povinnosťou nahradiť žalovanému trovy konania v celom rozsahu. Ďalej uviedol, že aplikovanie postupu podľa ustanovenia § 257 CSP slúži na zmiernenie tvrdosti zákona voči neúspešnej strane sporu v preukázateľných a ojedinelých prípadoch hodných osobitného zreteľa, v ktorých je výnimočnosť situácie náležite skutkovo preukázaná, a tento postup neslúži na svojvoľné rozhodovanie o vybočení z pravidla zodpovednosti za výsledok konania v prípadoch, keď sa to dotkutej (t.j. neúspešnej) strane sporu javí ako správne z hľadiska dobrých mravov. Žalobca nepreukázal, že by v dôsledku svojho zdravotného stavu a s tým spojeného poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 50 %, nebol schopný uhradiť trovy konania, ktoré vznikli v dôsledku ním iniciovaného súdneho konania, v ktorom však nebol úspešný. Samotný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % nie je sám o sebe zvláštnou okolnosťou hodnou osobitného zreteľa, na ktorú je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Žalobca teda v konaní nepreukázal, že sú u neho dané dôvody hodné osobitného zreteľa, tieto náležite neozrejmil, nepreukázal, že nie je (bez svojej viny) schopný uhradiť (resp. uhradiť s pomerne veľkými ťažkosťami) trovy konania, ktoré vznikli v dôsledku jeho procesnej aktivity v spore (t.j. podanie žaloby, ktorá bola súdom prvej inštancie právoplatne zamietnutá ako nedôvodná), a to s ohľadom na jeho celkové majetkové pomery. Pokiaľ by súd prvej inštancie chcel na danú vec aplikovať uvedené ustanovenie, je jeho povinnosťou „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Z postupu súdu prvej inštancie nie je žalovanému zrejmé, či sa rozhodol vo vzťahu k otázke náhrady trov konania aplikovať zmienenú výnimku zo zásad pre priznávanie náhrady trov konania alebo nie. Súd prvej inštancie vec mohol posúdiť len na základe tých dôkazov, ktoré mu žalobca predložil. Z dôkazov, ktoré boli žalobcom predložené nevyplýva, že ten by nebol schopný uhradiť žalovanému trovy konania v celom rozsahu. Teda súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že žalobca je schopný žalovanému trovy v celom rozsahu uhradiť. Preto navrhol v zmysle ust. § 387 CSP uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uplatnil si aj trovy odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100%.

9. K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalobca. Poukázal na to, že nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaného, že priznanie 100% náhrady trov konania voči žalobcovi, ktorý preukázateľne

stratil schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu najmenej 50% sa javí ako správne z hľadiska dobrých mravov. Žalobca poukazuje na to, že tento pokles zárobkovej činnosti nastal až v roku 2020. Pokles zárobkovej činnosti nastal postupne a to v dôsledku choroby, ktorá mala od počiatku a má aj prograduálny charakter, naďalej existuje dôvodný predpoklad, že príčiny choroby majú „hlbšie korene“ a jej zárodky treba hľadať dávno pred podaním žaloby, čo má dôležitý význam k správne posúdeniu veci, vrátane rozhodovania o náhrade trov konania. Správna aplikácia § 257 CSP má rozhodujúci význam, aby nebol porušený princíp spravodlivosti a boli zachované dobré mravy. Žalobca má za to, že žalovaný sa pokúša presvedčiť súd, aby neprihliadol na žiadne súvisiace okolnosti a v celom rozsahu neprimerane uplatnil tvrdosť zákona voči žalobcovi z dôvodu, že si žalobca pred časom dovolil podať na žalovaného žalobu. Preto žalobca navrhol, aby odvolací súd uplatnil princíp daný § 257 CSP. Rozhodnutie o výške náhrady trov primerane zmenil, nakoľko za dôvody hodné osobitného zreteľa je možné považovať najmä predpokladaný závažný zásah do práv žalobcu. Pokiaľ by mal žalobca naďalej povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom v porovnaní s právnym postavením žalovaného ako jedného zo svetových lídrov na finančnom trhu v oblasti poisťovníctva nepriznanie náhrady trov konania by žalovanému nespôsobilo žiadnu vážnu ujmu.

10. Ďalšie vyjadrenia do spisu predložené neboli.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

12. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP).

13. Ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane (§ 256 ods. 1 CSP).

14. Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

15. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala.

16. Výnimkou pri rozhodovaní o trovách konania je ust. § 257 CSP, ktorého účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliadne na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti. Môže tak dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (viď. uznesenie Ústavného súdu SR z 08.12.2011, sp. zn. II. ÚS/563/2011).

17. Ako z uvedeného vyplýva, v sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ust. § 257 CSP prichádza do úvahy v

prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Výnimočnosť pritom môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Pritom rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

18. Judikatúra už konštatovala, že ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Uvedené ustanovenie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadať kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (pozri uznesenie NS SR z 28.01.2010, sp. zn. 2M Cdo/17/2009).

19. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd sa zaoberal odvolacími námietkami žalobcu. Zároveň sa zaoberal aj osobnými, majetkovými a sociálnymi aspektmi na jeho strane. Ide najmä o jeho nepriaznivý zdravotný stav. Zdravie žalobcu je podlomené a s ním súvisiaci pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je v rozsahu 50%. Čo sa týka žalovaného, jedná sa skutočne o svetového lídra na finančnom trhu v oblasti poisťovníctva, s ktorým mal žalobca uzavretú poisťnú zmluvu. Túto otázku vníma odvolací súd citlivejšie ako súd prvej inštancie. Ustanovenie § 257 CSP má slúžiť aj na odstránenie neprímeranej tvrdosti, teda na dosiahnutie spravodlivosti pre strany, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok. Preto odvolací súd na základe podaného odvolania zohľadnil tak pomery na strane žalobcu ako aj pomery na strane žalovaného.

20. Preto odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 388 CSP tak, že priznal žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 50% s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP. V odvolacom konaní bol tak žalobca ako aj žalovaný úspešný v rozsahu 50%, preto bolo na mieste vysloviť, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).